

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 • 50 • 2009

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA PETRU ROȘCA c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 2638/05)

HOTĂRÎRE

STRASBOURG

6 Octombrie 2009

DEFINITIVĂ
la 06 ianuarie 2010
potrivit articolului 44 § 2 (b) din Convenție

Poate fi obiectul revizuirii editoriale, inclusiv în ce privește traducerea.

În cauza Petru Roșca c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), statuînd în Camera constituită din:

Nicolas Bratza, Președinte,

Lech Garlicki,

Giovanni Bonello,

Ljiljana Mijović,

David Thór Björgvinsson,

Ledi Bianku,

Mihai Poalelungi, judecători,

și Fatoș Araci, *Grefier Adjunct al Secțiunii*,

Deliberînd în secret la 15 septembrie 2009,

Pronunță următoarea hotărîre, adoptată în aceeași zi:

PROCEDURA

1. Cauza a fost inițiată printr-o cerere (nr. 2638/05) contra Republicii Moldova, depusă la 29 noiembrie 2004 la Curte, în conformitate cu articolul 34 din Convenția privind Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale („Convenție”) din partea cetățeanului Republicii Moldova, dl Petru Roșca („reclamantul”)

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl A. Postica, din cadrul organizației nonguvernamentale „Promo-Lex”, din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova a fost reprezentat de Agentul său, dl V.Grosu.

3. Reclamantul a pretins, în special, că poliția excesiv a aplicat forța în timpul reținerii și detenției sale, și precum că el a fost recunoscut vinovat de săvârșirea unei contravenții administrative, fără a avea suficient timp și facilități să-și pregătească apărarea sau să fie asistat de un avocat.

4. La 17 ianuarie 2008, Președintele Secțiunii a Patra a decis să comunice cererea Guvernului. De asemenea, s-a decis examinarea fondului cererii odată cu admisibilitatea acesteia (articolul 29 § 3 din Convenție).

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamantul s-a născut în 1956 și locuiește în Cahul.

6. Circumstanțele cauzei, după cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

1. Arestarea reclamantului și pretinse rele tratamente.

7. Reclamantul este profesor școlar cu o experiență didactică de 25 ani și este o persoană cu gradul trei de invaliditate ca urmare a leziunilor la coloana vertebrală și picioare.

8. Potrivit reclamantului, la 9 mai 2004, la aniversarea a 59 de ani de la sfârșitul celui de-al doilea Război Mondial, după cum se sărbătorește în Moldova, el era într-un bar împreună cu un prieten. Aproximativ la ora 20.30, el a plecat acasă, dar a fost oprit de două persoane îmbrăcate în uniforme de polițiști. Fără a se prezenta sau a da vreo explicație, persoanele l-au luat de mâini și l-au forțat să-i urmeze. Reclamantul a protestat, prezentându-se și întrebând cine erau persoanele și încotro îl duceau. I s-a spus că va afla toate motivele atunci când vor ajunge la secția de poliție locală.

9. Reclamantul pretinde că atât pe parcursul reținerii, cât și în timp ce era dus la secția de poliție, a fost lovit de ofițerii de poliție. Două femei au intervenit ca să-l apere. Cu toate acestea, el a fost dus la secția de poliție, unde a mai fost lovit, fiind plasat ulterior într-o cameră de detenție împreună cu alți patru bărbați, care dormeau la podea. După ce s-a plîns de condițiile de detenție, reclamantul a fost transferat într-o cameră individuală în condiții mai rele. Reclamantul nu a primit nicio informație privind motivele arestării sale, nu i s-a permis să telefoneze fiului său de doisprezece ani, rămas singur acasă, nici să apeleze un avocat.

10. A doua zi dimineata, aproximativ la ora 8.00, reclamantului i-a fost dat să semneze procesul-verbal de reținere, dar nu i s-a permis să-l citească. I-au fost spuse motivele reținerii, după care el a semnat procesul-verbal, notînd că nu este de acord cu acuzațiile aduse împotriva sa. Procesul-verbal a fost datat la 9 mai 2004, indicînd numele și adresa reclamantului, precum și descrierea comportamentului acestuia contrar articolului 164/1 și 174/6 din Codul cu privire la contravențiile administrative („CCA”). Potrivit Guvernului, reclamantul a semnat procesul-verbal la 9 mai 2004.

11. Doi ofițeri de poliție au scris rapoarte șefului organului de poliție precum că la 9 mai 2004, la aproximativ ora 20.30, reclamantul a tulburat ordinea publică insultînd unele persoane publice, printre care se numără și vice-primarul orașului Cahul. Reclamantul nu a luat în considerație cererea polițiștilor de a-i urma la secția de poliție și ei au trebuit să aplice forța pentru a-l conduce la secția de poliție, din momentul în care acesta „juca la public”. Pe drum spre secția de poliție, reclamantul a încercat să fugă, dar unul dintre polițiști i-a pus piedică și el a căzut, lovindu-și fața de trotuar. El a fost reținut din nou și dus la secția de poliție.

12. În declarațiile martorilor O.N. și N.N., anexate la dosar, este descris faptul că aceștia l-au văzut pe reclamant însoțit de doi ofițeri de poliție. Atunci când el a încercat să scape, unul dintre ofițeri i-a pus piedică și reclamantul a căzut la pămînt, lovindu-și fața.

13. La 10 mai 2004, la aproximativ ora 10.00, reclamantul a fost adus în fața unui judecător, care a examinat cazul administrativ. Reclamantul susține că cererea sa privind acordarea asistenței de către un avocat a fost lăsată fără răspuns. Guvernul susține că nu a fost adresată o astfel de solicitare. Judecătorul l-a găsit vinovat pe reclamant de huliganism nu prea grav și refuzul de a se conforma cerințelor legale ale colaboratorilor de poliție, în conformitate cu articolele 164/1 și 174/6 din CCA. Instanța a constatat, în special, că reclamantul a încălcat ordinea publică prin insultarea unor persoane din public, precum și a poliției. Reclamantul a fost amendat cu 36 MDL (aproximativ 2.6 euro (EUR)) și eliberat imediat.

14. Între 10 și 26 mai 2004, reclamantul nu s-a prezentat la serviciu, medicul său stabilindu-i diagnosticul preliminar - „traumă la cap” și confirmându-l mai târziu ca diagnostic final.

15. La 17 mai 2004, reclamantul a fost examinat de un medic legist, la demersul procurorului datat cu aceeași zi (a se vedea mai jos paragraful 18). Medicul a constatat o echimoză sub ochiul drept al reclamantului și l-a diagnosticat cu traumatism cranio-cerebral, cauzat de un obiect contondent aproximativ la data indicată de reclamant (9 mai 2004). În concluziile sale medicul s-a referit la constatările făcute de medicul reclamantului la 10 mai 2004, precum și de medic neuropatologic la 17 mai 2004.

16. La 18 mai 2004, reclamantul a contestat hotărîrea din 10 mai 2004. El s-a plîns de rele tratamente din partea poliției, precum și asupra faptului că nu i s-a permis să fie reprezentat de un avocat, și că arestarea lui nu a fost înregistrată în seara zilei în care fost reținut, contrar prevederilor legii. De asemenea, el s-a referit că a petrecut o noapte fără somn și, ca rezultat, nu a fost în stare să prezinte cazul său în mod corespunzător în fața judecătorului. El a remarcat că la ședință nu a fost prezent niciun secretar sau avocat, și precum că el a fost amenințat cu noi maltratări din partea ofițerului care i-a aplicat rele tratamente, în cazul în care se va plînge.

17. La data de 1 iunie 2004, Curtea de Apel Cahul a respins recursul ca nefondat. Curtea a luat act de declarațiile făcute de către O. N. și N. N., menționați mai sus, considerîndu-le dovezi concludente că reclamantul a insultat poliția. Avînd în vedere că reclamantul însuși a confirmat faptul că are relații bune cu ambii martori, acest fapt a exclus orice suspiciune de re-credință din partea lor. În plus, reclamantul a confirmat că la 9 mai 2004 a consumat 100 ml de vodcă și o sticlă de bere. Rapoartele scrise de ofițerii care l-au reținut erau o dovadă că reclamantul s-a făcut vinovat de insultarea unor persoane în public.

2. Investigarea plîngerii reclamantului privind rele trataamente

18. La 15 mai 2004, reclamantul a solicitat procuraturii să pornească urmărirea penală împotriva celor doi ofițeri, pentru investigarea pretinselor rele tratamente. La 17 mai 2004, procurorul a dispus examinarea reclamantului de un medic legist. La 30 iunie 2004, procurorul a refuzat să

înceapă urmărirea penală. Referindu-se la declarațiile făcute de ofițerii de poliție, declarațiile lui O. și N. și alți opt martori, declarațiile reclamantului precum și la materiale dosarului, procurorul a considerat nefondată plîngerea reclamantului. Conținutul declarațiilor celor opt martori nu a fost menționat. Procurorul a adăugat că detenția peste noapte a reclamantului a fost în conformitate cu articolul 249 din CCA.

19. La contestația reclamantului, la 22 iulie 2004, Judecătoria Cahul a anulat ordonanța procurorului din 30 iunie 2004. Instanța a constatat că plîngerile reclamantului nu au fost verificate detaliat; în special, nu au fost identificați și chestionați cei doi martori, care se prezumă că ar fi intervenit în apărarea lui cînd acesta era condus la secția de poliție și nici nu exista vreo dovadă în dosar că s-au făcut încercări de a fi găsiți acești martori. În plus, procuratura nu l-a audiat pe N.O. și nu a reușit să stabilească modul în care au fost cauzate leziunile reclamantului, fie urmare a unei căderi sau a unor lovituri.

20. La 29 octombrie 2004, procurorul a refuzat să înceapă urmărirea penală împotriva celor doi ofițeri. Ordonanța, în cea mai mare parte, repeta expunerea din ordonanța adoptată la 30 iunie 2004. Elementul nou includea mărturiile a trei martori, potrivit cărora reclamantul a căzut la pămînt și apoi a primit un pumn în față și o lovitură la picior cu bastonul polițistului. Cu toate acestea, „ei nu au fost prezenți la momentul propriu-zis al reținerii [reclamantului]”. Acești martori noi au confirmat, de asemenea, că reclamantul ar fi opus rezistență organelor de poliție. Se pare că declarațiile făcute de către acești trei martori nu au fost anexate la dosar și au fost doar menționate în ordonanța procurorului.

21. Reclamantul a depus o contestare împotriva acestei ordonanțe, susținînd că aceasta din urmă era o copie aproape identică a ordonanței din 30 iunie 2004, cu excepția declarațiilor suplimentare ale celor trei martori. El s-a referit la încheierea instanței din 22 iulie 2004, care anterior a anulat decizia identică de refuz de a iniția urmărirea penală. Reclamantul a susținut că el a identificat trei martori noi, și nu procurorul, care nu au făcut nicio încercare de a găsi martorii. Potrivit lui, acești martori au confirmat că a fost trîntit la pămînt de către ofițerii de poliție și a fost lovit, și că acest lucru s-a petrecut în apropiere de scuarul unde acesta a fost reținut, și nu lîngă un bar, după cum menționează ofițerii și martorii O.N. și N.N. Aceasta a subminat credibilitatea celor doi martori. În plus, O.N. nu a fost interviuat de către procuror. În continuare, reclamantul a accentuat faptul că procurorul nu a solicitat o examinare medicală nouă, nici nu a întreprins alte măsuri pentru a stabili sursa leziunilor sale, în ciuda hotărîrii instanței de judecată de a face acest lucru.

22. La 19 noiembrie 2004, Judecătoria Cahul a respins contestația reclamantului din motive de drept. Instanța a constatat că reclamantul a fost găsit vinovat de două contravenții administrative, după cum este stabilit în hotărîrea judecătorească definitivă. Acest lucru confirmă faptul că el a

comis acte de huliganism și a insultat poliția, ceea ce, la rîndul său, a permis poliției să utilizeze toate mijloacele necesare pentru a asigura reținerea sa. Mai mult decît atît, martorii au confirmat că reclamantul ar fi opus rezistență polițiștilor și dosarul nu conținea nimic care să confirme alegațiile sale privind ilegalitatea actelor comise de polițiști.

23. Reclamantul a solicitat Procuraturii Generale să atace hotărîrea pe cale extraordinară de atac, dar cererea reclamantului a fost respinsă ca fiind nefondată.

II. DREPTUL INTERN PERTINENT

24. Prevederile relevante ale Codului cu privire la contravențiile administrative (din 29.03.1985) stipulează următoarele:

„Articolul 164. Huliganismul nu prea grav

Huliganismul nu prea grav, adică vorbe sau expresii injurioase în locuri publice, acostarea jignitoare a cetățenilor și alte acțiuni asemănătoare, ce tulbură ordinea publică și liniștea cetățenilor,

- atrage după sine aplicarea unei amenzi cetățenilor în mărime de pînă la cinci unități convenționale, iar dacă în virtutea circumstanțelor cauzei, ținîndu-se seamă de persoana contravenientului, aplicarea acestei măsuri va fi considerată insuficientă, - arest administrativ pe un termen de pînă la cincisprezece zile.”

„Articolul 174⁶. Ultragierea colaboratorului poliției sau a executorului judecătoresc

Ultragierea colaboratorului poliției, adică jignirea premeditată a onoarei și demnității lui, ultragierea altui lucrător din organele afacerilor interne sau unei persoane, aflate în exercițiul datoriei de serviciu sau obștești de menținere a ordinii publice și de combatere a criminalității, exprimată prin acțiune, verbal sau în scris

- atrage după sine aplicarea unei amenzi în mărime de pînă la zece unități convenționale sau arest administrativ pe un termen de pînă la cincisprezece zile.”

ÎN DREPT

25. Reclamantul s-a plîns, în temeiul Articolului 3 din Convenție, cu privire la utilizarea excesivă a forței în momentul reținerii sale și despre condițiile de detenție după reținerea acestuia. Articolul 3 are următorul cuprins:

„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

26. De asemenea, reclamantul s-a plîns, în temeiul Articolului 5 din Convenție, privind detenția ilegală, odată ce legea a permis să fie deținut pentru o perioadă nedeterminată de timp pînă la examinarea cauzei sale de către o instanță. El s-a plîns, de asemenea, în conformitate cu același articol, că nu a fost informat imediat despre motivele reținerii sale. Partea relevantă a Articolului 5 prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale :

c. dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci cînd există motive verosimile de a bănui că a săvârșit o infracțiune sau cînd există motive

temeinice de a crede în necesitatea de a-l împiedica să săvârșască o infracțiune sau să fugă după săvîrșirea acesteia;

2. Orice persoană arestată trebuie să fie informată, în termenul cel mai scurt și într-o limbă pe care o înțelege, asupra motivelor arestării sale și asupra oricărei acuzații aduse împotriva sa.”

27. În continuare, reclamantul s-a plîns, în temeiul Articolului 6 din Convenție, că i s-a refuzat să fie reprezentat de un avocat, nu au fost identificați și audiați doi martori și precum că el nu a dispus de suficient timp și facilități pentru a-și pregăti apărarea. Partea relevantă a Articolului 6 prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

...

3. Orice acuzat are, în special, dreptul:

...

c. să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci cînd interesele justiției o cer;

d. să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării ;

...”

28. Reclamantul s-a plîns, în cele din urmă, că reținerea sa a fost rezultatul criticii aduse partidului de guvernămînt și astfel, a fost contrară Articolului 10 din Convenție. Partea corespunzătoare Articolului 10 prevede:

„1. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere...”

I. ADMISIBILITATEA

29. Reclamantul s-a plîns că condițiile în care a fost deținut timp de douăsprezece ore la secția de poliție Cahul au fost degradante. Curtea consideră că, avînd în vedere lipsa oricărei dovezi pentru a susține pretențiile reclamantului cu privire la condițiile sale de detenție și avînd în vedere perioada scurtă a detenției sale, această plîngere este în mod vădit nefondată, în sensul Articolului 35 § 3 din Convenție și trebuie să fie respinsă ca fiind inadmisibilă, în temeiul articolului 35 § 4 din Convenție.

30. Reclamantul s-a plîns că a fost arestat în lipsa unei bănuieli rezonabile că el ar fi comis o faptă penală, cu încălcarea articolului 5 § 1 din Convenție.

31. Curtea constată, totuși, că toți martorii, chiar și cei care au sprijinit cazul său, au remarcat opunerea rezistenței față de polițiști. Unii dintre ei au menționat că reclamantul a folosit un limbaj jignitor la adresa poliției și a unor persoane din public. Reclamantul însuși a recunoscut în instanță că el a consumat alcool în seara zilei în care a avut loc reținerea sa. Curtea concluzionează că arestarea reclamantului ar putea fi justificată prin necesitatea de a-l aduce în fața unui judecător, pe baza unei bănuieli rezonabile că el a săvîrșit acte de huliganism, precum și a opus rezistență cerințelor legale ale poliției.

32. În consecință, Curtea concluzionează că plîngerea în temeiul articolului 5 § 1 din Convenție este în mod vădit nefondată, în sensul articolului 35 § 3 din Convenție, și urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, în temeiul articolului 35 § 4 din Convenție.

33. Pentru aceleași motive menționate mai sus și în lumina jurisprudenței Curții (a se vedea, de exemplu, *Janowski c. Poloniei* [GC], nr. 25716/94, CEDO 1999-I), Curtea consideră că plîngerea în temeiul Articolului 10 din Convenție este, de asemenea, în mod vădit nefondată, în sensul articolului 35 § 3 din Convenție și urmează să fie respinsă ca inadmisibilă, în temeiul articolului 35 § 4 din Convenție.

34. Reclamantul s-a plîns, de asemenea, că nu a fost informat imediat despre motivele reținerii sale. Totuși, aparent în seara zilei de 9 mai 2004 el a semnat procesul-verbal de reținere, care conține informații cu privire la motivele reținerii sale. Mai mult decît atît, în circumstanțele date, motivele de reținere a reclamantului trebuiau să fie evidente pentru dînsul (a se vedea: *Murray v. Regatul Unit*, 28 octombrie 1994, § 77, Seria A, nr. 300-A). Această plîngere, prin urmare, este de asemenea, în mod vădit nefondată, în sensul articolului 35 § 3 din Convenție și urmează să fie respinsă ca inadmisibilă, în temeiul articolului 35 § 4 din Convenție.

35. Curtea consideră că plîngerile reclamantului în temeiul Articolului 3 (cu excepția condițiilor sale de detenție) și Articolul 6 § 3 din Convenție ridică întrebări de fapt și de drept care sînt suficient de serioase încît aprecierea lor depinde de examinarea fondului, și alte temeuri pentru declararea acestora drept inadmisibile nu s-au stabilit. Prin urmare, Curtea declară aceste capete de plîngere admisibile. În conformitate cu decizia sa de aplicare a Articolului 29 § 3 din Convenție (a se vedea mai sus paragraful 4), Curtea va proceda direct la examinarea fondului.

II. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 3 DIN CONVENȚIE

36. Reclamantul a susținut că a fost maltratat în timpul reținerii sale. El a considerat că poliția a utilizat excesiv forța. Mai mult, investigația cu privire la utilizarea excesivă a forței nu a fost exhaustivă, iar judecătorul care a examinat cauza sa la 10 mai 2004 nu a răspuns plîngerii sale referitoare la rele tratamente.

37. Guvernul a recunoscut că poliția a utilizat forța, aceasta fiind provocată de acțiunile proprii ale reclamantului. În plus, utilizarea forței a fost în limitele minimului necesar corespunzător circumstanțelor de fapt, și avînd în vedere că legea permite poliției să aplice măsuri mult mai aspre pentru a face față opunerii de rezistență la reținere. Guvernul a considerat că investigația privind pretinsul uz excesiv de forță a fost minuțioasă și promptă. În plus, reclamantul a avut oportunitatea de a se plînge referitor la preținse rele tratamente și atunci cînd a semnat procesul-verbal de reținere, precum și în timpul ședinței din 10 mai 2004, dar nu a făcut acest lucru. Reclamantul doar s-a adresat medicului legist peste șase zile după eliberarea sa, timp suficient pentru a i se cauza eventual leziuni care nu au legătură cu arestarea și detenția sa. Medicul legist a făcut doar o examinare vizuală a reclamantului, și nu a efectuat o analiză mai aprofundată necesară pentru a ajunge la concluzia că reclamantul suferea din cauza traumei la cap. Aceste concluzii ale medicului nu sunt destul de suficiente pentru a stabili vina ofițerilor de poliție în ceea ce privește vătămarea reclamantului.

1. Referitor la pretinsul tratament degradant

38. După cum a susținut Curtea cu mai multe ocazii, Articolul 3 din Convenție consacră una dintre cele mai fundamentale valori ale societății democratice. Chiar și în cele mai dificile circumstanțe, cum ar fi lupta împotriva terorismului și a crimei organizate, Convenția interzice categoric tortura, tratamente ori pedepse inumane sau degradante. Spre deosebire de cea mai mare parte a clauzelor fundamentale ale Convenției și a Protocoloalelor nr.nr. 1 și 4, Articolul 3 din Convenție nu conține nici o prevedere cu privire la excepții și nici o derogare de la acesta normă nu este permisă în conformitate cu Articolul 15 § 2, chiar și în cazul unei urgențe de interes public sub existența unui pericol pentru viața națiunii (vezi *Selmouni*

v. *Franța* [GC], nr. 25803/94, § 95, ECHR 1999-V, și *Assenov and others v. Bulgaria*, 28 octombrie 1998, § 93 *Culegere de Hotărâri și Decizii* 1998-VIII).

39. În cazul în care o persoană a suferit leziuni corporale în timpul detenției sau sub controlul poliției, oricare vătămare corporală va duce la apariția unei prezumții puternice că persoana a fost maltrată (a se vedea *Bursuc v. România*, nr. 42066/98, § 80, 12 octombrie 2004). Este sarcina statului să ofere o explicație plauzibilă cum au fost cauzate leziunile, în lipsa căreia se pune o problemă în sensul Articolului 3 din Convenție (*Selmouni v. Franța*, citată anterior, § 87).

40. În aprecierea probelor, Curtea, de obicei, aplică standardul probațiunii "dincolo de orice dubiu rezonabil" (a se vedea *Irlanda v. Regatul Unit al Marii Britanii*, 18 ianuarie 1978, § 161, Seria A, nr. 25). Cu toate acestea, o astfel de probă derivă din coexistența suficient de perseverentă, clară și concordantă a raționamentelor sau din prezumții de fapt similare care nu pot fi puse la îndoială. Când evenimentele în litigiu se află în întregime, sau în mare parte, în cunoștință exclusivă de cauză a autorităților, cum este și cazul persoanelor care se află în custodie sub controlul acestor autorități, se nasc prezumții puternice în ce privește leziunile apărute în timpul detenției. Fără îndoială, sarcina probării urmează să cadă pe seama autorităților în sensul de a oferi o explicație convingătoare și satisfăcătoare (a se vedea *Salman v. Turcia* [GC], nr. 21986/93, § 100, ECHR 2000-VII).

41. Curtea constată că în prezenta cauză părțile nu sunt de acord cu privire la modul în care reclamantului i-au fost cauzate leziuni, în special, echimoza la ochi și trauma capului. Spre deosebire de cazurile în care o persoană este vătămată în timpul aflării sale în detenție, reclamantul a fost maltratat în timpul reținerii sale și incidentul în întregime a fost urmărit de către persoane din public (a se vedea *Rehbock v. Slovenia*, no. 29462/95, § 71, ECHR 2000-XII). Mai mulți martori au confirmat faptul că reclamantul a căzut la pământ după ce a încercat să scape de poliție și după ce i-a fost pusă piedică de către un ofițer. Pe de altă parte, alți martori au afirmat că reclamantul a fost lovit de către ofițerii după ce a căzut la pământ (a se vedea mai sus paragraful 20).

42. Curtea, din punctul său de vedere și în baza probelor de care dispune, găsește imposibil să stabilească faptul dacă leziunile reclamantului au fost cauzate după cum se pretinde. Dovezile menționate mai sus susțin atât poziția reclamantului, cât și poziția cea a Guvernului. Cu toate acestea, în același timp merită să fie observat, că dificultatea de a stabili dacă există o explicație plauzibilă pentru leziunile reclamantului sau dacă există oarecare suport în alegațiile reclamantului referitoare la rele tratamente rezultă în omisiunea autorităților de a investiga în modul corespunzător plîngerilor sale (a se vedea *Veznedaroğlu v. Turkey*, no. 32357/96, § 31, 11 April 2000). Curtea va examina în continuare acest aspect.

2. *Investigarea pretinsului aplicări excesive a forței*

43. Curtea reamintește, atunci când o persoană face o declarație credibilă precum, aflându-se în custodia poliției sau altor agenți similari ai statului, a suferit un tratament cu încălcarea Articolului 3, norma respectivă, luată în conexiune cu obligația generală a statelor conform Articolului 1 din Convenție de a garanta “oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite...” în Convenție, implică necesitatea unei investigații oficiale eficiente. Cum este în cazul investigației desfășurate în sensul Articolului 2, o astfel de anchetă trebuie să fie capabilă să conducă la identificarea și pedepsirea celor vinovați. În caz contrar, interdicția legală și principală a torturii și tratamentelor sau pedepselor inumane și degradante, necătfînd la importanța sa fundamentală, ar fi ineficientă în practică și, în unele cazuri, ar exista posibilitatea pentru agenții statului să încalce drepturile persoanelor aflate sub controlul lor, cu o responsabilitate potențială (a se vedea, printre alte imperative, *Labita v. Italy* [GC], no. 26772/95, § 131, ECHR 2000-IV, and *Boicenco v. Moldova*, no. 41088/05, § 120, 11 July 2006).

44. Investigația alegațiilor temeinice cu privire la maltratare urmează a fi minuțioasă. Acesta înseamnă că autoritățile, mereu, urmează să întreprindă măsuri pentru a constata ce s-a întîmplat în fapt și nu ar trebui să se bazeze pe concluzii pripite și nefondate în adoptarea deciziilor sale în vederea încetării investigațiilor (a se vedea *Assenov and others*, citată anterior, § 103). Autoritățile trebuie să efectueze toate măsurile rezonabile și disponibile pentru a obține dovezi cu privire la evenimente, inclusiv, *inter alia*, declarațiile martorilor oculari și constatări medico-legale (a se vedea *Tanrikulu v. Turcia* [GC], nr. 23763/94, § 104, ECHR 1999-IV, și *Gül v. Turcia*, nr. 22676/93, § 89, 14 decembrie 2000). Orice deficiență a investigației care subminează capacitatea de a stabili sursa leziunilor corporale sau identitatea persoanelor responsabile, riscă să nu corespundă acestui standard.

45. În prezenta cauză, Curtea constată că, în urma plîngerii reclamantului, procuratura a efectuat o evaluare inițială și a decis să nu inițieze urmărire penală (a se vedea mai sus paragraful 18). La 22 iulie 2004, Judecătoria Cahul a anulat această decizie, constatînd că investigația nu a fost deplină, odată ce trei martori, menționați de către reclamant, nu au fost identificați și audiați. Martorul N.O. la fel nu a fost audiat, și modalitatea în care au fost cauzate leziunile reclamantului nu au fost stabilite.

46. Curtea observă, că în urma acestei hotărîri, procurorul la 29 octombrie 2004 a refuzat din nou să inițieze urmărirea penală, și nouă refuzare a fost formulată, practic, în termeni identici cu cele precedente. Într-adevăr, singurele informații noi, cuprinse în această ordonanță, țin de declarațiile făcute de martorii care confirmă afirmația reclamantului potrivit căruia el a fost lovit de către poliție în timp ce era la pămînt. Cu toate

acestea, aceeași instanță, care a anulat ordonanța anterioară a procurorului din cauza lipsei unei anchete minuțioase, a acceptat ordonanța din 29 octombrie 2004.

47. Curtea consideră că a fost dificil, dacă în general posibil, pentru procuror de a constata, în absența unei examinări medicale minuțioase, modul în care reclamantului i-au fost cauzate leziunile. Curtea notează totuși că din ordonanța procurorului reiese că nu a fost ordonată nicio expertiză medicală suplimentară și nici nu a fost efectuată vreo altă măsură pentru a afla modul în care au fost provocate leziunile, în ciuda unei indicații exprese în conținutul hotărîrii instanței de judecată naționale din 22 iulie 2004.

Mai mult decît atît, cealaltă indicație a instanței privind identificarea celor doi martori menționați de către reclamant nu a fost la fel reflectată în ordonanța procurorului, precum și nu s-a făcut nici o mențiune în privința audierii lui N.O. Deoarece doar aceste trei elemente au fost specificate de instanță în hotărîrea sa din 22 iulie 2004 și careu au condus la concluzia despre lipsa unei investigații minuțioase, nu este clar cum aceeași instanță ar putea ajunge la o altă concluzie cîteva luni mai tîrziu, în lipsa oricărei clarificări a acelor trei aspecte. În plus, noile dovezi menționate de procuror au venit în sprijinul versiunii prezentate de reclamant cu privire la desfășurarea evenimentelor. În observațiile prezentate Curții, Guvernul a insistat că în lipsa unei examinări amănunțite efectuate de către medicul legist nu se poate face o concluzie definitivă în ceea ce privește vinovăția colaboratorilor de poliție. Cu toate acestea, după hotărîrea judecătorească din 22 iulie 2004 era evident necesară o examinare medicală aprofundată și aceasta constituia unul dintre elementele esențiale pentru investigarea minuțioasă a cazului. Examinarea însă nu a fost efectuată, la fel cum și nici o altă încercare reală de a verifica limitele în care o persoană cu vîrsta de patruzeci și opt de ani, cu invaliditate de gradul III, ar fi putut opune o rezistență serioasă celor doi ofițeri mai tineri, instruiți special pentru a face față oricărei rezistențe.

48. În afară de aceasta, remarcabil este faptul că atunci cînd reclamantul a fost adus la secția de poliție Cahul, dînsul nu a fost supus unei examinări medicale, în ciuda faptului că ofițerii de poliție care l-au reținut au recunoscut că el a căzut și s-a lovit cu fața de pămînt. Această examinare nu numai că ar fi înlăturat orice îndoială referitor la natura și gravitatea leziunilor provocate reclamantului în timpul reținerii sale, dar ar fi clarificat necesitatea acordării asistenței medicală în timpul detenției (a se vedea *Abdulsamet Yaman v. Turkey*, no. 32446/96, § 45, 2 November 2004), indiferent că leziunile au fost cauzate urmare a acțiunilor proprii ale reclamantului (a se vedea *Ribitsch v. Austria*, 4 December 1995, § 38, Series A no. 336). Acest lucru a fost cu atît mai important cu cît reclamantul a informat poliția, în timpul reținerii sale, despre faptul că este invalid.

49. Referitor la argumentele Guvernului potrivit cărora reclamantul nu s-a plîns inițial despre pretinsele tratamente degradante asupra sa și s-a

adresat medicului legist doar șase zile mai târziu, Curtea constată că reclamantul a fost examinat de un medic nu mai târziu de 10 mai 2004 – ziua în care a fost eliberat – și a fost inițial diagnosticat cu traumă craniană, un diagnostic confirmat ulterior de către același medic (a se vedea mai sus paragraful 14). Medicul legist s-a referit, în parte, la această examinare inițială (a se vedea mai sus paragraful 15). În plus, ofițerii de poliție, instanțele de judecată și Guvernul în observațiile sale, nu au negat faptul că a fost utilizată forța asupra reclamantului.

50. Având în vedere deficiențele menționate mai sus, Curtea consideră că autoritățile naționale nu au făcut o încercare serioasă de a investiga plîngerile reclamantului privind utilizarea excesivă a forței. Respectiv, a avut loc o încălcare a Articolului 3 din Convenție, în acest sens.

III. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 6 § 1 COMBINAT CU ARTICOLUL 6 § 3 (c) și (d) DIN CONVENȚIE

51. Reclamantul s-a plîns cu privire la sancționarea sa în absența unui avocat și fără a i se oferi timp suficient și facilități pentru a-și pregăti apărarea. El a subliniat că Guvernul nu a contestat absența unui secretar, în cadrul ședinței din 10 mai 2004 (a se vedea pct. mai sus paragraful 16). Respectiv, nimeni nu a fost prezent pentru a face un proces-verbal al acestei ședințe și, în consecință, nu a existat niciun mijloc de verificare a plîngerii sale privind faptul că el într-adevăr a cerut un avocat și timp suficient pentru a-și pregăti apărarea. Mai mult decît atît, fiind închis într-o cameră de detenție peste noapte și fiind adus în fața instanței a doua zi dimineața, reclamantul nu a avut posibilitatea să se pregătească pentru această ședință. Starea sănătății s-a agravat peste noapte și el a fost, în general, incapabil să se prezinte adecvat în fața judecătii.

52. Guvernul a susținut că reclamantului i-a fost oferită posibilitatea să examineze procesul verbal al reținerii sale, în care era descris cu suficiente detalii cazul său. De asemenea, reclamantului i s-a dat posibilitatea – pe care dealtfel a folosit-o – ca să expună comentarii asupra acestui proces verbal. În plus, procedura cu privire la contravențiile administrative a fost efectuată într-o formă simplificată, în termen de la douăzeci și patru la șaptezeci și două ore, din momentul reținerii. Reclamantul nu a solicitat amînarea ședinței. El nu a solicitat să fie asistat de un avocat, iar în proces administrativ nu e obligatorie participarea unui avocat. În cele din urmă, chiar dacă el a fost asistat de un avocat în fața Curții de Apel, reclamantul a omis să menționeze pretinsa încălcare a dreptului său de a fi asistat de un avocat, în apelul său din 17 mai 2004, astfel confirmînd că nu a avut loc vreo încălcare.

53. Curtea reamintește că garanțiile prevăzute în paragraful 3 al Articolului 6 sunt aspecte specifice ale dreptului la un proces echitabil enunțate în alineatul 1 (a se vedea *Edwards c. Regatul Unit*, 16 decembrie

1992, § 33, seria A, nr. 247-B). Curtea va examina, prin urmare, plîngerile reclamantului din prisma ambelor paragrafe luate împreună.

54. Curtea reiterează că, în cazul *Ziliberberg c. Moldovei* (nr. 61821/00, § 35, 1 februarie 2005) a constatat că Articolul 6 din Convenție a fost aplicabil procedurilor referitoare la o contravenție administrativă. Curtea nu vede niciun motiv să se îndepărteze de la această concluzie în cazul de față, avînd în vedere și faptul că reclamantul risca pînă la cincisprezece zile de detenție (a se vedea mai sus paragraful 24). Respectiv, Articolul 6 a fost aplicabil procedurii în cazul reclamantului, deoarece aceasta a implicat „acuzatii de natură penală” împotriva sa.

55. Curtea constată că părțile au disputat asupra faptului dacă solicitantul a cerut să fie asistat de un avocat sau să i se ofere timp și facilități pentru a se pregăti de ședință. Curtea este de acord cu opinia reclamantului că un mod sigur de a dovedi existența sau inexistența unei astfel de cereri era examinarea procesului-verbal al ședinței de judecată. Guvernul nu a contestat faptul că nu s-a făcut un asemenea proces-verbal și nu a prezentat vreo copie a acestuia în fața Curții. Întrucît instanța națională nu a dispus să fie completat procesul-verbal, și în absența oricăror dovezi contrare prezentate de Guvern, Curtea poate presupune faptul că reclamantul a solicitat asistența unui avocat și timp suficient pentru a-și pregăti apărarea. Această constatare este susținută de faptul că el a pledat că martorii ar putea confirma versiunea sa asupra evenimentelor, martorii care nu au fost audiați de către instanță înainte de adoptarea hotărîrii sale.

56. Mai mult ca atît, chiar și în absența unei astfel de cereri, instanța națională ar fi trebuit să realizeze că, după o noapte petrecută în detenție și după ce reclamantul a examinat doar procesul-verbal de reținere, acesta nu poate fi în stare să se pregătească pentru audiere, adică să poată identifica martorii în favoarea sa sau să beneficieze de o examinare medicală. Singura circumstanță în care astfel de garanții procedurale puteau fi omise era cazul în care solicitantul și-ar fi recunoscut vina și ar fi acceptat o procedură simplificată, ceea ce nu a avut loc în prezenta cauză. Prin urmare, în aceste circumstanțe, indiferent dacă a existat sau nu cererea de a i se acorda timp și facilități reclamantului pentru a-și pregăti apărarea, instanța ar fi trebuit să-i ofere din oficiu această oportunitate, cu atît mai mult cu cît el risca să fie sancționat cu cincisprezece zile de arest administrativ.

57. În ceea ce privește argumentul Guvernului că reclamantul nu a menționat aceste neajunsuri în recursul său din 17 mai 2004, Curtea constată că, de fapt, contestația sa conține toate aceste neajunsuri (a se vedea mai sus paragraful 16). Instanța ierarhic superioară nu a reacționat la aceste alegații.

58. În lumina celor enunțate mai sus, Curtea concluzionează că, în cazul de față, a existat o încălcare a Articolului 6 § 1 în conexitate cu Articolul 6 § 3 litera (c) și (d) din Convenție.

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

59. Articolul 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocolelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciul

60. Reclamantul a pretins 9.000 EUR în vederea compensării prejudiciului moral rezultat din încălcarea drepturilor sale prevăzute de Convenție. El a susținut că în orașul Cahul este o persoană notorie și reținerea și sancțiunea aplicată lui a prejudiciat grav reputația sa, precum și nașterea unor sentimente de frustrare.

61. Guvernul a considerat că nu se cuvin despăgubiri în absența vreunei încălcări a drepturilor reclamantului, prevăzute de Convenție, și oricum suma solicitată este excesivă.

62. Curtea consideră că reclamantului urma să-i fi fost cauzat un anumit volum de stres și frustrare în urma omisiunii din partea autorităților de a investiga în modul corespunzător alegațiile cu privire la forță utilizată excesiv împotriva lui și prin faptul că nu i s-a acordat timp și facilități pentru a-și pregăti apărarea. Cu toate acestea, suma solicitată este excesivă. Bazându-se pe principii echitabile, Curtea acordă reclamantului 2.500 EUR, în vederea compensării prejudiciului moral.

B. Costuri si cheltuieli

63. Reclamantul a pretins, de asemenea, suma de 2.500 EUR în vederea compensării costurilor și cheltuielilor suportate în fața Curții. Avocatul a lucrat douăzeci și cinci de ore asupra cazului.

64. Guvernul a considerat pretențiile reclamantului drept exagerate și nefondate.

65. Curtea acordă 1.000 EUR pentru costuri și cheltuieli.

C. Penalități

66. Curtea consideră oportun ca penalitatea de întârziere să fie bazată pe rata minimă a dobânzii Băncii Centrale Europene, la care să se adauge trei procente.

DIN ACESTE CONSIDERENTE, CURTEA ÎN UNANIMITATE

1. *Declară* admisibile plîngerile în temeiul Articolului 3 din Convenție (cu excepția celor cu privire la condițiile de detenție) și Articolului 6 § 1 în conexitate cu Articolul 6 § 3 litera (c) și (d) din Convenție, iar restul cererii inadmisibilă;
2. *Hotărăște* că a avut loc încălcarea Articolului 3 din Convenție;
3. *Hotărăște* că a avut loc încălcarea Articolului 6 § 1 în conexitate cu Articolul 6 § 3 (c) și (d) din Convenție;
4. *Hotărăște*:
 - (a) că statul reclamat trebuie să achite reclamantului, în decurs de trei luni de la data la care hotărîrea va deveni definitivă, potrivit Articolului 44 § 2 din Convenție, 2.500 EUR (două mii cinci sute euro) cu titlu de prejudiciu moral și 1.000 EUR (una mie euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, sume care urmează să fie convertite în valuta națională a statului reclamat la rata de schimb aplicabilă la data executării, plus orice taxă care poate fi încasată;
 - (b) că din momentul expirării termenului mai sus menționat de trei luni pînă la achitarea efectivă a sumei respective, statul reclamat va achita o dobîndă egală cu rata minimă a dobînzii de împrumut a Băncii Centrale Europene, plus trei procente.
5. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului de satisfacție echitabilă.

Întocmită în limba engleză și notificată în scris la 6 octombrie 2009, în conformitate cu articolul 77 § 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Fatoș Araci
Grefier Adjunct

Nicolas Bratza
Președinte